

Missionarissen die na veertig jaar missiewerk naar Vlaanderen terugkeren, wacht vaak een koude douche

Steun voor Opgrimbie

Lokale kerkgemeenschap toont dat er een draagvlak is voor monialen

- ▶ Slotklooster in natuurgebied al bijna twintig jaar rechtsonzeker
- ▶ Bisdom wil nu een aanpassing ten gronde
- ▶ Maasmechelse parochies vinden zusters verrijking en starten steunactie

Jan COLLA

Hoewel voor hun monasterium al in 1994 een bouwvergunning werd afgeleverd, verkeren de monialen van Betlehem in Opgrimbie al bijna twintig jaar in rechtsonzekerheid. In 2009 vernietigde de Raad van State de stedenbouwkundige vergunning voor hun slotklooster in wat nu het Nationaal Park Hoge Kempen is, in het Limburgse Maasmechelen. Het bisdom Hasselt, als bouwheer, wil nu die onzekerheid wegnemen via een 'aanpassing ten gronde'.

„Het gaat dus niet om een regularisatie, omdat er nooit iets illegaals gebeurd is. De bestaande gebouwen werden opgetrokken op basis van een geldige stedenbouwkundige vergunning”, zegt woordvoerder Clem Vande Broek. „Dat vergt een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan, waarvoor een milieueffectenrapport vereist is.”

De nieuwe procedure moet uitmonden in een wettelijk kader dat juridische zekerheid biedt en dat vastlegt wat wel en niet kan gebeuren op het terrein. In de oorspronkelijke aanvraag, in 1994, was sprake van een poortgebouw, een schuur, een gast- en familiehuis, een onthaalklooster en een slotklooster. In de praktijk is alleen het oorspronkelijk als onthaalklooster bedoelde gedeelte opgericht, met twee kloosteromgangen, individuele kluizen, een kloosterkerk, een bibliotheek en een keuken. Van het eigenlijke slotklooster werd al eerder afgezien. Volgens de ingeperkte plannen willen de zusters nu vooral nog een familiehuis en een natuurbegraafplaats realiseren.

Ondanks alle commotie blijven de zusters van Opgrimbie kiezen voor stil gebed in totale afzondering. © Bisdom Hasselt

De bouwvergunning van 1994 werd na bezwaar ertegen bevestigd in 1995, vernietigd in 1999, opnieuw verleend in 2001 en vernietigd door de Raad van State in 2009. Die laatste beslissing is

„Een oase van stilte, in dienst van de wereld, is een vruchtbare plek”

vooral gebaseerd op het feit dat een eerdere bestemmingswijziging naar 'Koninklijk Domein' niet volgens de geijkte procedure werd goedgekeurd. Dat is essentieel, omdat het monasterium in natuurgebied ligt. Daar mogen geen werken worden uitgevoerd, in een koninklijk domein onder

bepaalde voorwaarden wel. Sinds het arrest van 2009 zijn alle werken gestaakt.

Met de aankondiging van de voorgenomen milieueffectenrapportage laaide de commotie rond Opgrimbie weer op. Los van het feit dat contemplatieve slotzusters voor de buitenwereld weinig herkenbaar zijn en niet 'relevant' lijken, roert ook de natuurbeweging zich. Die prees zelfs al een naburig bestaand gebouw, een centrum voor kindercare, aan als alternatief. Maar de eigenheid van de monialen vereist net een stiltegebied en een leven in kluizen, legt mgr. Patrick Hoogmartens, de bisschop van Hasselt, uit. „Koning Boudewijn had de monialen leren kennen in Frankrijk en Spanje en was diep getroffen door de kracht en geestelijke rijkdom van hun gebed en litur-

gie. In België zou het koninklijk domein de plaats zijn waar zo'n gemeenschap in stilte kon leven, in het hart van de natuur, in een oase van stilte, in dienst van de wereld. Mijn voorganger Paul Schruers verlangde ook zo'n geestelijke long in ons bisdom, dat met het vroegere klooster in Zelem al een zekere traditie kent van de kartuizerspiritualiteit. Inmiddels telt Opgrimbie een gemeenschap van meer dan twintig jonge, hooggeschoolde religieuzen, ook uit Vlaanderen en Nederland. Hun eigenheid is net het verborgen leven in individuele kluizen, in de stilte van de natuur. Overal ter wereld zoeken ze woestijnplekken met een grote uitstraling. Ik ben ervan overtuigd dat zo'n plek vruchtbaar is. De zusters brengen de wereld voor God en bieden ook bezoe-

kers een plek aan waar ze God kunnen vinden in de stilte.”

Luc Herbots, deken van Maasmechelen, beseft dat die boodschap in de wereld van vandaag moeilijk klinkt. „De rechtsregels moeten worden gevolgd, maar ik zie intussen dat de sfeerscheping rond Opgrimbie de zusters pijn doet. Daarom willen we het signaal geven dat we wél blij zijn met hun aanwezigheid. We leggen in de twaalf parochiekerken in Maasmechelen een tekst ter ondertekening: wij vinden de monialen een verrijking voor onze gemeenschap. Die steunbetuiging bezorgen we aan de zusters en wellicht aan het lokale beleid. Onze gemeente pakt graag uit met haar diversiteit van culturen en godsdiensten. Het slotklooster kan toch ook een aspect van die verscheidenheid zijn?”